

■ همایش و نشست‌های ادبی و علمی

دوام بیست سال آخر با ابتکار ریاست جمهوری تاجیکستان برگزاری جشن و مراسم ملی، بزرگداشت چهره‌های بارز ادبی و تاریخی، فرهیختگان و نخبگان ادبیات و فرهنگ، چون استاد رودکی، میر سید علی همدانی، ناصر خسرو، عمر خیام، مولانا جلال الدین بلخی، کمال خجندی، بزرگداشت ۱۱۰۰ مین سالگرد کشورداری سامانیان و امثال این در تاجیکستان به شایستگی جریان گرفتند، که بدون تردید می‌توان بر رونق برپایی این جشنواره‌ها در کشور نقش نهادهای فرهنگی ایران مشخصاً تأکید نمود. در ارتباط با جشنواره استاد رودکی نشر دیوان رودکی توسط پژوهشگاه فرهنگ فارسی سفارت جمهوری اسلامی ایران به راه مانده شده، برای بزرگداشت مولانا جلال الدین بلخی برگزار نمودن همایش علمی بین‌المللی، نشر ویژه‌نامه‌های برای این جشنواره‌ها توسط فصلنامه «رودکی» از زمره اقدامات شایسته نهادهای فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان محسوب می‌یابند. در کنار این، در جریان فعالیت‌های نهادهای مذکور دایر شدن همایش‌های ادبی و فرهنگی، نشست‌های علمی، آزمون‌های ویژه شعری و داستانی در این روند روشن به مشاهده می‌رسد. حتی با اقدام کمیته امداد امام خمینی (ره) در جمهوری تاجیکستان نخست سال ۲۰۰۵ آزمون میان شاعران و داستان‌نویسان و سخنوران کشور راجع به فعالیت‌های نهاد مذکور دایر شد، که در فرآورد نتیجه‌گیری از آن چندین نفر از اهل سخن تاجیکستان صاحب جایزه گردیدند. همزمان، از اقدام شایسته این نهاد خبری در برگزاری نخستین جشنواره بین‌المللی «شعر حمایت» در شهر خجند در سال ۲۰۱۱ یادآور شد، که مجموعه اشعار و نگاشته و سروده‌های شاعران و داستان‌پردازان و محققان کشور در ارتباط با موضوع احسان و سخا و خیرورزی در کتاب زیر عنوان «هر دست یک شکوفه باغ محبت است» به کوشش شاعر توانای تاجیک محمد علی عجمی به چاپ رسید. به کتاب مذکور سرپرست کمیته امداد امام خمینی جمهوری اسلامی ایران حسین انواری، سفیر اسبق جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان دکتر علی اصغر شعر دوست و مدیر سابق کمیته امداد امام خمینی (ره) در تاجیکستان پیشگفتارهایی جداگانه از خود نوشته‌اند و برگزاری این جشنواره را عاملی مؤثر در جاده همکاری‌های فرهنگی هر دو کشور عنوان نموده‌اند. فزون بر این، با دعوت و مساعدت این نهاد چندین نفر از شاعران امروز ایران به تاجیکستان سفر نموده، با شاعران و سخنوران تاجیکستان ملاقات‌ها انجام دادند. با ابتکار رایشی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان همچنین دو همایش بین‌المللی راجع به شعرای امروز ایران دایر شد، که در کنار پژوهشگران و وطنی از جمهوری اسلامی ایران، افغانستان و ممالک دیگر محققان و شاعران را کنار هم‌دیگر آورد. نخست، همایش بین‌المللی بزرگداشت ۱۰۰ مین سالگرد شهریار بود، که سال ۲۰۰۶ در شهر دوشنبه برگزار شد و دیگر همایش بزرگداشت پروین اعتصامی، که آن‌هم در سال ۲۰۰۷ در دوشنبه دایر گردیده، مجموعه سخنرانی‌های

علمی همایش زیر عنوان «پروین شعر معاصر» منتشر گردید. همچنین در شب یادبود شاعر شهیر معاصر ایران قیصر امین پور، که با ابتکار رایشی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان در سال ۲۰۱۰ دایر شد، کتاب با خط سیریلیک نشر شده این شاعر معروف انقلاب اسلامی «یک دریچه آسمان» رونمایی گشت. وابستگی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خجند نیز اقدام بر برگزاری نشست‌های تخصصی همجایه با دانشکده زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خجند نموده است، که هر هفته روز جمعه در اتاق ایران در این دانشکده دایر می‌گردد. از جمله، یکی از نشست‌های تخصصی این نهاد به ادبیات انقلاب اسلامی ایران اختصاص داشت، که در آن چندین سخنرانی علمی راجع به ویژگی‌های شعر این دوره ایران، دیدگاه‌های ادبی و عرفانی امام خمینی (ره) و امثال این ارائه گردیدند. حالا به نظر می‌رسد، که با رونق بیشتر همکاری‌های فرهنگی تاجیکستان و ایران وضع معرفی و نشر، اینچنین برگزاری همایش و نشست‌های تخصصی مربوط به ادبیات بهتر و بیشتر می‌گردد و این اقدامات اهالی فرهنگی تاجیکستان را امیدوار بر آن می‌گرداند، که من بعد چنین فعالیت‌ها برای باز هم بیشتر معرفی نمودن ادبیات هر دو کشور به مردم هم‌دیگر خدمت خواهند نمود. پی‌نوشت:

۱. سیمین بهبهانی. یک دامن گل. تدوین، تهیه و مقدمه از اسفندیار. دوشنبه: پرفان، ۲۰۱۲.
۲. سهراب سپهری. هشت کتاب. دوشنبه، «پیوند» ۲۰۰۶.
۳. دکتر صفارزاده تاخیر. طنین در دل‌تا. برگردانی رستم وهاب. دوشنبه، انتشارات «نوید شیراز»، ۲۰۱۲.
۴. هر دست یک شکوفه باغ محبت است. مجموعه اشعار جشنواره «شعر حمایت». به کوشش محمد علی عجمی. دوشنبه، ۲۰۱۱.
۵. ترجمان عشق، گزیده اشعار مهدی بهمنی‌زبان فارسی تاجیکی و خط سیریلیک، دوشنبه، ایر گراف، ۲۰۱۰، شمارگان ۲۰۰۰.
۶. دوازده داستان. به کوشش دل افروز اکرامی. دوشنبه ۲۰۱۰.
۷. یک دریچه آسمان. گزیده اشعار قیصر امین پور. به کوشش گلر خسار صفی. دوشنبه. رایشی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان. ۲۰۱۰.
۸. علی اصغر شعر دوست. شعر معاصر ایران. دوشنبه ۲۰۱۲.
۹. گلباغ شهریار. گزیده اشعار استاد محمد حسین شهریار. به کوشش غیاث‌الدین قادر اف و میرزا املا احمد. دوشنبه ۲۰۰۶.
۱۰. جلال آل احمد. غر بزدگی. برگردان میرزا شکورزاده. دوشنبه، چاپخانه «پیوند» ۲۰۱۲.
۱۱. نامه پژوهشگاه. فصلنامه پژوهش‌های ایران‌شناسی. پژوهشگاه فرهنگ فارسی-تاجیکی سفارت جمهوری اسلامی ایران. سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۱۳.
۱۲. رودکی. فصلنامه ادبی-فرهنگی رایشی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تاجیکستان. سال‌های ۲۰۰۴-۲۰۱۳.
۱۳. صدای شرق. نشریه ملی ادبی اتفاق نویسندگان تاجیکستان. سال‌های ۱۹۹۱-۲۰۱۳.
۱۴. ادبیات و صنعت. نشریه اتحادیه نویسندگان تاجیکستان. سال‌های ۱۹۹۱-۱۵۲۰۱۳. پیام‌سغد. مجله علمی-ادبی استان سغد. سال‌های ۲۰۰۶-۲۰۱۳.

— همچنین پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و آغاز دوره نو تاریخی را در این کشور به عنوان جمهوری اسلامی ایران می‌توان زمان تجدید در پیوندهای ادبی و حضور نوعی انقلاب در روابط فرهنگی و ادبی هر دو کشور نامزد نمود.